

Napetost v Coloradi narašča.

PREMOGOVNIM BARONOM NI NOBENO SREDSTVO PREUMAZANO DA ZLOMIJO ŠTRAJK V COLORADI

Letalca so mobilizirali proti stavkujočim premogarjem. — Deklico, ki je služila kot piket, je pomandral konj rovskega paznika ter težko ranil. Industrija že čuti učinke stavke. — Izjava predsednika A. F. of L.

DENVER, Colo., 30. oktobra. — Oblasti države Colorado so sedaj očitno sklenile zlomiti stavko premogarjev z vsemi nasilnimi sredstvi, s katerimi razpolagajo, potem ko niso mogle njih hinavske mirovne ponudbe pomiriti premogarjev.

Sklenili so zatreti z vsemi možnimi sredstvi pravico v premogovnik, a so se več kot delavcev od stavke, kajti večerj eno uro energično ustavljali na so na povelje guvernerja Adamsa skokom stražnikov.

William Green, predsednik Ameriške Delavske Federacije, je izdal večerj v Seattle, Wash. izjavo, v kateri je napravil Colorado Fuel & Iron Co. odgovorno za izbruh stavke. Rekel je, da je družba pred več leti izgnala U. M. W. iz Colorada ter uvedla kompanij-ske unije. Takrat je premogarska organizacija posvarila družbo, da ustrahovati Industrial Workers of the World ter so zbrali na stotine piketov, da se nadalje razširijo stavko ter ohrome one premogovnike, ki se obratujejo.

Na poročilo, da namerava I. W. W. organizacija napotiti delavce v Colfax okraju k stavki, je poslal guverner Dillon takoj 14 članov državne garde v okraj. Takoj po objavljenju te odredbe je objavil tudi generalni pribočnik Colorada izjavo, da je državna milica mobilizirana in da lahko odide v par urah v stavkarsko ozemlje. Potem te ustrahovalne odredbe pa se niso dali stavkarji ugnati v kozji rog, pač pa se jih je zbralo več sto v Walsenburg, da ohrome še zadnje premogovnike.

Obratovanje v poljih rjavega ali mehkega premoga v severnem Coloradu je bilo popolnoma prekinjeno. Edini večji rov, ki ni v okraju še zaprt, je Columbia premogovnik Rocky Mountain Fuel Co., ki pa je bil prisiljen preprečiti stavko s pomočjo povisanih mezd.

Kako učinkovito so že izvedli in razširili stavko, je razvidno iz neoficijelne preiskave, soglasno s katero so je v šestih premogetroizvajajočih okrajih od 10,000 zaposlenih delavcev, že 7500 pridružilo stavki.

Stavko je obentiti tudi že v drugih industrijah države, kajti Colorado Fuel & Iron Co. je bila prisiljena odpustiti iz svojih jeklen v Pueblo 500 delavcev, in uradniki družbe so objavili, da bodo morale biti naprave v kratkem popolnoma zaprte.

Amalia Sablick, ena najbolj pogumnih voditeljic stavke, je bila v petek težko ranjena, ko jo je pomandral konj nekega rovskega stražnika. Devetnajstletna deklica je bila voditeljica 250 stavkarjev, ki so se napotili v Ideal rov. Medtem ko so bili stavkarji zadržani od oboroženih rovskega stražnikov na konjih, je skušala deklica, kateri so nadeli stavkarji značilen naslov "male Amazonke", sama prodrati naprej. Eden stražnikov jo je skušal prijeti, a že v naslednjem trenutku jo je pomandralo kopito konja nekega drugega stražnika. Ovesti so jo morali opazno ranjeno v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, zlomljeno roko in notranje poškodbe. Ostali stavkarji niso vzpizorili nobene

KMETSKI UPOR NA ROMUNSKEM

Kmetje na Romunskem so se pričeli upirati proti vladi. — Zahtevajo ljudsko glasovanje, če se sme Karol vrniti kot kralj. — Spopadi med orožniki in člani kmečke stranke. — Vila oropana.

DUNAJ, Avstrija, 30. oktobra. — Odkar se je končala svetovna vojna, ni bil položaj na Romunskem tako napet kot je v sedanjem času.

Poročila, ki so dospela semkaj, pravijo, da je dežela pred odprto vstajo nezadovoljnega kmečkega stanu, kojega razburjenje je še bolj naraslo vsled arclacije Karolovega odposlanca, princjsnjega finančnega podtajnika Manolesca.

Razburjeni vsled poročil, da se nahaja princ Karol v deželi in da se pripravlja na odločilni boj z ministrskim predsednikom Bratianom, nameravajo baje kmetje vpizoriti demonstracije za "cesarja Karola", in poslanec Maniu, načelnik njih parlamentarnega zastopstva, je zahteval v imenu naroda od Bratiana splošno ljudsko glasovanje, če naj se dovoli Karolu povratak na Romunsko ali ne.

V številnih krajih je prišlo baje še do spopadov med člani kmečke stranke ter orožniki.

PARIZ, Francija, 30. oktobra. — Prejšnji romunski prestolonaslednik Karol je bil večerj v svoji vili v Orne obveščen, da je bila pred enim tednom oropana njegova vila v Neuilly. Z izjemo pi sem pa ni vzel vlomilec ničesar.

Iz tega razloga se domneva, da tiče za tem diplomatični krogi.

TAJINSTVEN UMOR

V New Yorku je bil umorjen v svojem uradu zobozdravnik dr. Jakob Gross in dcsedaj je bilo ugotovljeno, da ni bil rop motiv dejanja. — Še nobenega sledu o morilcu.

Se vedno manjka policiji vsaka sled morilca, ki je ustrelil v petek zobozdravnika, dr. Jakoba Grossa v njegovem uradu na št. 29 Amsterdam Avenue v New Yorku. Zločin je tembolj skrivnosten, ker ni bil rop motiv dejanja, kajti zobozdravnik je imel, ko so našli njegovo truplo, na svoji roki dragocen denarni prstan ter v svojem žepu večjo svoto denarja. Med domnevanji glede motiva dejanja je tudi to, da je zobozdravnik vrtil zob nekemu pacientu in se dotaknil pri tem občutljivega žveca, ki je povzročil tako bolel, da je pacient kot blazen skočil kvišku ter ustrelil zobozdravnika. Stročilec je očitno zbežal v največji zmed in naglici, kajti na licu mesta je pustil svo čepico, o kateri so pozneje ugotovili, da je bila kupljena v neki prodajalni na Delancey St.

V veži so našli detektivi robce, zikom, profesijo, zdravstvenim stanjem in vzgojo.

Policija in vojaštvo sta pomagala uradnikom pri izvedenju regulaciji. Policisti in vojski so stali na cestnih vogalih ter ustavili vsakega na cesti, ki ni imel oficijelnih izkazil. Ljudje se sprejeli pri silno detencijo s praviim orientalskim fatalizmom in številni so našli razvedrila, ko so se pomenovali in šalili s sosedi.

Eden najbolj presenetljivih primerov je bila zapuščena in mirna zunanost Bospora in Zlatega roga, ki je poravnala netlačeno poln tisoči latij vsake vrste.

kategora je morilec vrget tam na tla in ki je nosil znake sveže odprane kamena na zobeh. Ničesar v konultaciji ki sobi ni kazalo, da bi se vršil tam kak boj in očitno je bil oddan le en strel. Bilježnica dr. Grossa ni dajala nikakih pojasnil glede zadnjega pacienta. Prvi zapisek je bil glede nekega sestanka in ob eni popoldne. Na stojalu poleg operacijskega stola je ležala karta s sliko zobovja, na katerem sta bila označena dva kočnika, katera je treba plombirati.

Dr. Grossa je videi zadnji petstletni Ruben Levy, sel v trgovini Aron Feinsteina, ki je sporočil detektivom, da je bil krog polenajste ure zjutraj tamkaj. Ko je stopil v atelje, je bil pri dr. Grossu neki moški.

T. W. Healy, lastnik prodajalne za električne priprave na nasprotni strani veže, je popoldne stopil v atelje zobozdravnika ter napravil tam strašno razkritje.

Sporočil je detektivom, da je pušcal dr. Gross svoja vrata vedno odprta.

Inspektor Coughlin je rekel, da so našli v žepu umorjenega \$213 vsled česar je izključeno, da bi bil rop motiv dejanja. Tuči omamljena sredstva niso bila dotaknjena.

Dr. Gross je bil star 40 let, oženjen ter je stanoval na iztočni 160. cesti v Bronxu. Ko je izvedela njegova žena, kaj se je zgodilo, je postala histerična. Razen žene je zapustil dr. Gross še tri otroke. Bil je zavarovan za \$25,000.

Mrs. Grayson opustila upanje.

OLD ORCHARD, Me., 30. okt. Mrs. Frances Grayson je večerj zvečer objavila, da se bo do danes vrnil v New York njen aeroplan "Dawn".

RAZKRITJE SLOVITEGA RAZISKOVALCA

Ruski raziskovalec profesor Kozlov je sporočil, da stražijo budistiški duhovni grob Džingis kana. — Krsta počiva na kronah monarhov, katere je premagal.

LONDON, Anglija, 30. oktobra. V mestu Karo Koto, skoro zasutem od peska Gobi pušave, kakih šeststo milj zapadno od Pekina, je našel profesor Peter Kozlov, ruski raziskovalec grob Džingis Kana, največjega zavojvalca na svetu. Grob je še vedno nedotaknjen iz zastražen od molčičih budističnih duhovnikov.

Čudesna glede zadnjega počivališča monarha, ki je zavojeval celo Azijo in večji del Evrope, zve nek najbolj divja romana, ko pripoveduje profesor Kozlov o srebrni krsti velikega Kana, ki počiva na osem in sedemdesetih kronah, katere je iztrgal premaganim monarhom.

Ruski raziskovalec je završil že dosti dela po centralni Aziji, in njegovo poročilo je prišlo semkaj v taki obliki kot ga je poslal ruski sevjetski vladi.

Edinole duhovniki, ki so skozi sedem stoletij čuvali grob ter ohranili njene skrivnosti nedotaknjene, so ostali v mestu. Vsakih sedem ur je eden sedmih duhovnikov neprestano v službi.

Profesor Kozlov je baje prvi Evropejec, ki je videl te posvečene prostore, je pripovedoval naslednje:

— Postati sem moral prijatelj mongolskih duhovnikov in njih načelnikov in se naučiti njih jezika. Konečno mi je eden povedal, da je grob velikega Kana skrbno ohranjen in da se nahaja v provinci Ordos.

— Enkrat vsako leto, na 21. dan tretjega meseca se napote gotovi privilegirani Mongoli in potomci Kana semkaj, da molijo in doprinašajo žrtve v njegov spomin, a še ko sem se seznanil z osemnajstim direktnim potomcem Kana, Alašanom Dinžis Kanom, h kateremu me je poslal njegov izobražen ruski brat, sem mogel razkriti najbolj skrbno čuvano tajnost Mongolov.

— Alašan je nastopil kot moj tovariš in vodnik pri podjetju. Kitajski zgo lovinarji dinastije nam pripovedujejo, da je umrl Džingis Kan v Kara Koto leta 1227, da pa so njegovo smrt prikrili iz držav-nih razlogov.

— Moje preiskave in moje življenje v Mongoliji me je dovedlo do domneve, da so Mongoli pokopavali svoje vladarje v skrivnih

PETA OBLETNICA FAŠIZMA

Mussolini je podal pregled ob peti obletnici svoje vlade. — Rekel je, da bodo železnice, akvedukti in druge naprave pričale o fašizmu. — Od svojih pristašev je zahteval disciplino.

RIM, Italija, 30. oktobra. — V proklamaciji, naslovljeni na narod ob priliki pete obletnice pohoda proti Rimu je podčrtal Mussolini prav posebno veliko delo, katero je završil za Italijo fašistovski režim tekom zadnjega leta.

Novo železnice, ceste, akvedukti, javna poslopja, reklamiranje zemlje in drugi načrti, ki so bili izvedeni tekom zadnjih dvanajstih mesecev, pričajo po njegovem mnenju bolj zgovorno kot vsi govori.

Na finančnem in političnem polju, — je rekel, — so bili dogodki petega leta fašistovskega režima povečana vrednost lire, najeminske postave in takozvani delavski čarter.

Obračal se je v svoji proklamaciji v glavnem na fašiste ter jih pozval, naj gledajo nato, da bo vse izvršeno tekom prihodnjega leta. Rekel je, da jih čakajo nove naloge, da pa jih mora fašistovski režim, ki ne pozna umikanja, rešiti.

Njegova proklamacija je polna običajnih baharij in pretiravanj, naslovljenih na majhno kliko fašistov, ki dobro vedo zakaj so njegovi pristaši.

RIM, Italija, 30. oktobra. — Predstavitel atletične gibčnosti mlade Italije je bila edini zunanji znak pete obletnice fašistovskega pohoda proti Rimu, ki je strmoglavil vlado ter postavil Benita Mussolinija na čelo novega režima.

Nikak narodni praznik ni bil proglašen, in telovadskim vajam je prisostvovalo običajno število gledalcev, dočim sta Rim in Italija delala kot ponavadi. Oficijelno praznovanje se bo vršilo v nedeljo.

Nova storija o Valentinu

PARIZ, Francija, 30. oktobra. Neka ameriška kino-igralska, gnana od osebne ljubosumnosti, in neki filmski magnat, gnani od sovraštva, je najel zastrupljevalce, ki so usmrtili Rudolfa Valentina s tem, da so pomešali zmlet demant v njegovo pijsco.

Tako poroča list "Midi". Soglasno s tem poročilom, je

budističnih samostanih. Povedli so nas v grobnico velikega Kana, ki leži pod labirintom hodnikov, izrežanih v gorsko stran. To je prostorna dvorana, ki ima kakih 40 kvadratnih čevljev. Sarkofag je napravljen iz rmenega lesa. Krsta počiva na osemindesetih kro-nah princev in kanov, katere je premagal. V ozadju dvorane je skrinja, ki vsebuje vse njegovo orožje, vloženo z zlatom. Njegov meč je posut z rubini, smaragdi in safirji. V bližini se nahaja njegov slonokoščeni prestol, katerega je dobil v Indiji.

Valentino dotično igralko zavrnil v neki vlogi, in istotako je čutila ta igralka, da je njen profesionalni sloves zatemnjen od njega. V nekem nočnem klubu na Broadwayu ni baje niti skušala prikriti svoje strasti in ljubosumnosti, ko ga je videla z neko drugo žensko.

Nato pa se je sklenila osvetiti ter je "najela" filmskega magnata ki je imel trgovske razloge, da sovraži Valentina, ker baje slednji ni hotel delati za njegovo kompanijo.

Soglasno z "Midi" sta dva pri-nas v grobnico velikega Kana, ki leži pod labirintom hodnikov, izrežanih v gorsko stran. To je prostorna dvorana, ki ima kakih 40 kvadratnih čevljev. Sarkofag je napravljen iz rmenega lesa. Krsta počiva na osemindesetih kro-nah princev in kanov, katere je premagal. V ozadju dvorane je skrinja, ki vsebuje vse njegovo orožje, vloženo z zlatom. Njegov meč je posut z rubini, smaragdi in safirji. V bližini se nahaja njegov slonokoščeni prestol, katerega je dobil v Indiji.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo osmašenega sneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svoje škrinje in naše samostije ter točno postrežbo.

Dinarji	Lire
Din. 500 \$ 9.40	Lir 100 \$ 6.10
Din. 1,000 \$ 18.80	Lir 200 \$11.90
Din. 2,000 \$ 37.60	Lir 300 \$17.55
Din. 5,000 \$ 94.00	Lir 500 \$38.75
Din. 10,000 \$188.00	Lir 1000 \$56.50

Na polikarke ki prejemajo Dinarjev ali pa Dinarjev Lir dovolj jasno pišejo stikala primeren pogost.

FRANK SAKSER STATE BANK
52 Cortlandt Street, NEW YORK, N. Y.

Posebni podatki.
Priložena na trpin. Zila ameriških dolarjev v jugoslovanski in italijanski bankovnici: s s \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$250, po 2 cente od vsakega dolarja. Za valjke vrata po gl. menem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president. Louis Benedik, treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers.
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.50
Za pol leta \$3.00 Za inozemstvo za celo leto \$7.00
Za četrt leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelji in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

ŠTRAJK V COLORADO

Borba, ki se je že več tednov zajedala v bistvene organe delavskega gibanja v Coloradu, je tako značilna za ameriško delavsko gibanje v splošnem in za njegove probleme, da zasluži natančno pozornost slehernega proučevalca problemov delavskega razreda v tej deželi.

Zgodovina premogarjev v Coloradu je zgodovina silnega boja.

Pred dvajsetimi leti je Western Federation of Miners, mogočna in odločna organizacija, stoječa izven Ameriške Delavske Federacije, vojevala težak boj, da izposluje cproščenje Mayer Haywooda in Pettibona iz krempljev Rockefellerjevih rovskih interesov po stavki, katere je bila izvojevana z brezprimerno trpkostjo na obeh straneh.

Leta 1913 je imel nov konflikt med organiziranimi delavci ter Colorado Fuel & Iron Company za posledico državljansko vojno, ki se je končala z zloglasnim masakrom v Ludlowu.

Zgodba tega konflikta, ki je dosegel svoj višek z na padom milice na šotirišče v Ludlowu, kjer so bivali izgnani premogarji, je še vedno sveža v spominu razredno zavedenega delavstva.

Milica je sklenila po brezuspešnem guerilla vojevanju, ki je trajalo tekem vse zime, uravnati zadevo takoj in enkrat za vselej z odprtim napadom na obupane delavce.

Zavzela je svoje pozicije na griču nad šotiriščem, odkoder ga je lahko obvladala z orožjem.

Bitka je trajala ves dan ter se končala, ko so milicarji zasedli taborišče in zažgali šotore, v katerih so zgorele ženske in otroci, ki so si poiskali pribežališča v duplinah, katere so izkopali premogarji pod šotiri.

Vihar ogorčenja je razplamtel boreče se stavkarje do viška.

Unija je izdala poziv na orožje, in sledila je serija bitka, v katerih so bila premogarska taborišča zavzeta z naskokom.

Nato pa je dospela armada Združenih držav, in konec je bilo dobe nasilja.

Ko so bili končno pomožni šerifi in premogarji po klicani pred sodišče, je porota, katero je izbral šerif, vključevala dva pomožna šerifa, očeta nekega pomožnega šerifa, tajnika premogarskih delodajalcev, dva prejšnjega uslužbenca Colorado Fuel & Iron Company in pomožnega kasirja Trinidad National Bank.

Ni treba omenjati, da pomožni šerifi niso bili obtoženi, dočim je bilo 163 stavkarjev in njih pristašev obtoženih. Večina obtožb se je tikala umora.

Izza tragedije v Ludlowu je bil položaj v Coloradu v splošnem miren. Za premogarje v tej državi pa je bil to mir smrti.

Rockefellerjevi Fuel & Iron Company se je posredilo popolnoma zdrobiti duha dotedaj agresivnih premogarjev.

Western Federation of Miners je stopila pod okrilje A. F. of Labor, in soglasno z zahtevami slednje, je izročila svoje premogarje U. M. W. organizaciji, a ohranila zase kopače železne rude, ki so bile hrbišče prejšnje organizacije.

Izginila je skupna akcija, ki je predstavljala silo W. F. of M. v tej državi, v kateri so sta bili produkeija premoga in železa pod nadvlado iste skupine delodajalcev.

U. M. W. so izgubili ugled in članstvo v državi, dokler ni bilo to, kar je ostalo, le še prazna luščina nekoč mogočne organizacije.

Ni treba še posebej omenjati, da so Rockefellerjevi interesi do skrajnosti izkoriščali ta ugodni položaj.

Kompanijski unijonizem se je kombiniral s špijonškim in banditskim sistemom, sličnim sistemu v West Virginiji, da se prepreči unijsko organizacijo ali kako drugo sredstvo uspešnega delavskega protesta.

S tem, da so zagotovili sprejem neke obvezne arbitrajske postave, so praktično izločili stavke po vsej državi.

Delavci morajo vsak štrajk šest tednov naprej napovedati. Če v tem času ni mogoče vsiliti delavskemu tajniku nikakih pogajanj, je stavka proglašena.

Dejstvo, da imajo delodajalci šest tednov časa, tekem katerih lahko zberejo svoje sile, importirajo stavkokaze, določijo zadeve z oblastmi, si preskrbe pomožne šerife in vse druge postavne stvari, s katerimi je mogoče zlomiti stavko, daje delodajalen vse prilike v njegov prilog.

I. W. W. organizacija se pa ni brigala za te predpise, ter je na svojo pest proglasila štrajk.

Novice iz Slovenije.

Zaradi nogometne žoge utonil v novem. Vsi so šli med svetovno vojno na bojno polje in se niso vr.

10. oktobra je namenilo več niti. 16-letni Milan Jakše, stanujoč v Rožni ulici št. 62, prebiti z nogometno igro. Za igralni prostor so si izbrali travnik, ki leži ob seku Franké, rojen 16. maja 1841 v Kokre in Save tik pred tovarniškimi objekti usnarne Jean Polak za Gorjačovo pristavo.

Med igro pa je eden izmed igralcev brenil žogo, da je zletela čez njega, kaj se je medtem nosili grmovje v vodo. Jakšet se je zdelo žoge škoda in je st. kel proti reki, medtem ko so ostali tovariši čakali na travniku, da se vrne z žogo. Ker je obrežje precej zaraščeno z grmovjem in drevjem, niso mogli videti, kaj se je medtem Jakšet zgodilo. Žoga je padla v vodo v smeri, kjer se stekata strugi Kokre in Save. Fant, ki je bil plavalja nevešč, je s. ekel sukno in šel v vodo. Zadržel pa je v globčino, zaradi česar se je vrnil nazaj. Valovi so žogo medtem nosili naprej. Sedaj je Jakše hitro s. kel še hlače in stekel nižje po bregu, da počaka žogo. Šel je zopet v vodo in se bližal žogi. Ker je bil z roko že prav blizu žoge, ga je to premotilo in niti ni zapazil, da stopa v vedno večjo globlino, dokler ni nenadoma izgubil tal. Nenadoma je izginil pod valovi ter ga ni bilo več videti na površju. Verjetno je tudi, da je fant, ki je vroč in spehan od igre skočil v mrzle valove Save, prijel tudi krč.

Tovarišem se je zdelo Jakšetova odsotnost sumljiva ter so hiteli gledat na obrežje. Toda njega niso opazili več, pač pa so našli na obrežju njegovo obleko. Jakše se je učil krojaštvo pri krojaču Ivanu Engelmanu in je ravno pred kratkim prestal vajeniško dobo.

Trupla kljub intenzivnemu iskanju niso našli.

Požar v okolici Slovenjgradca.

V Vrheh pri Slovenjgradu je te dni do tal pogorelo veliko hlevsko poslopje posestnika Tobačnik. Požar je izbruhnil okoli desetih ponoči in ker je poslopje bilo zgrajeno na hribčku, je trajalo dalj časa, predno so prispele požarne brambe iz okolice. Škoda znaša približno 100.000 dinarjev. Kakor se je ugotovilo, je po ne previdnosti povzročil požar neki postopač, ki je prenočeval v hlevu.

Za mrtve so proglašeni.

Okrožno sodišče v Celju je uvelodlo postopanje, da se proglašajo za mrtve Janez Sedovšek, dninar v Radevundi, Martin Volovšek, žagar v Rožni in Anten Klun v Se.

Požar v okolici Slovenjgradca.

V Vrheh pri Slovenjgradu je te dni do tal pogorelo veliko hlevsko poslopje posestnika Tobačnik. Požar je izbruhnil okoli desetih ponoči in ker je poslopje bilo zgrajeno na hribčku, je trajalo dalj časa, predno so prispele požarne brambe iz okolice. Škoda znaša približno 100.000 dinarjev. Kakor se je ugotovilo, je po ne previdnosti povzročil požar neki postopač, ki je prenočeval v hlevu.

Za mrtve so proglašeni.

Okrožno sodišče v Celju je uvelodlo postopanje, da se proglašajo za mrtve Janez Sedovšek, dninar v Radevundi, Martin Volovšek, žagar v Rožni in Anten Klun v Se.

Požar v okolici Slovenjgradca.

V Vrheh pri Slovenjgradu je te dni do tal pogorelo veliko hlevsko poslopje posestnika Tobačnik. Požar je izbruhnil okoli desetih ponoči in ker je poslopje bilo zgrajeno na hribčku, je trajalo dalj časa, predno so prispele požarne brambe iz okolice. Škoda znaša približno 100.000 dinarjev. Kakor se je ugotovilo, je po ne previdnosti povzročil požar neki postopač, ki je prenočeval v hlevu.

Za mrtve so proglašeni.

Okrožno sodišče v Celju je uvelodlo postopanje, da se proglašajo za mrtve Janez Sedovšek, dninar v Radevundi, Martin Volovšek, žagar v Rožni in Anten Klun v Se.

Požar v okolici Slovenjgradca.

V Vrheh pri Slovenjgradu je te dni do tal pogorelo veliko hlevsko poslopje posestnika Tobačnik. Požar je izbruhnil okoli desetih ponoči in ker je poslopje bilo zgrajeno na hribčku, je trajalo dalj časa, predno so prispele požarne brambe iz okolice. Škoda znaša približno 100.000 dinarjev. Kakor se je ugotovilo, je po ne previdnosti povzročil požar neki postopač, ki je prenočeval v hlevu.

Za mrtve so proglašeni.

Okrožno sodišče v Celju je uvelodlo postopanje, da se proglašajo za mrtve Janez Sedovšek, dninar v Radevundi, Martin Volovšek, žagar v Rožni in Anten Klun v Se.

Požar v okolici Slovenjgradca.

V Vrheh pri Slovenjgradu je te dni do tal pogorelo veliko hlevsko poslopje posestnika Tobačnik. Požar je izbruhnil okoli desetih ponoči in ker je poslopje bilo zgrajeno na hribčku, je trajalo dalj časa, predno so prispele požarne brambe iz okolice. Škoda znaša približno 100.000 dinarjev. Kakor se je ugotovilo, je po ne previdnosti povzročil požar neki postopač, ki je prenočeval v hlevu.

LETALKA RUTH ELDER

ki je po svojem neuspešnem poskusu, da preleti Atlantic, pristala na morju v bližini Azorov. Iz Portugalske je v avem zrakovu poletela v Pariz, kjer je bila navdušeno pozdravljena.

Jahalec zblel na poti.

MEXICO CITY, Mehika, 30. oktobra. — A. H. Schiffely, argentinski učitelj, ki je jahal iz Buenos Aires v New York, leži bo. lan v Puebli. Trpi na posledicah podnebnja v tropskih krajih in dolgi ježi iz argentinskega glavnega mesta.

Jahajoč konja "Mancha" ter spremljan od svojega indijanskega vodnika, je dospel Schiffely večeraj v Pueblo in velika ljudska množica mu je sledila v občinsko hišo ter mu priredila ovacije. Schiffely se je oglašil pri županu ter odšel nato takoj v hotel. Nato je pokleca zdravniku, ki ga je takoj poslal v posteljo.

Kakor hitro bo okreval, bo Schiffely nadaljeval svojo pot v mehiško glavno mesto.

Turška vlada

je baje naročila v Italiji dve bojni ladji.

ALI VESTE

da je morje skučna last in da nima nihče pravice do njega. Vsaka država ima pa pravico nad morjem v oddaljenosti treh milj od obali. Ta površina je znana kot obalna črta, toda države ponavadi kontrolirajo morje v oddaljenosti več milj od obali. Ali veste, da čas ne more uničiti in navada zatreti neprekočljiv kakovosti Helmar, kraljice izrednih cigaret? Seznanite se s Helmar danes.

Smrtna kosa

Po dolgotrajni bolezni je umrl v Teharjih tri Celju Ivan Šušterič, ugleden posestnik in gostilničar, ki je bil zlasti znan celjskim Slovincem kot vrl narodnjak še iz predvojne dobe in h kateremu si radi zahajali na izlete.

V celjski javni bolnici sta umrla Ivan Klanšek, delavec iz Boštanj ob Savi, v 25 letu starosti, in 24-letna Terezija Šešelj, posestnikova žena iz Straž pri Novi cerkvi.

NAJDRAŽJI KONJ V AMERIKI

je "Letan", žrebec arabske pasme, ki je bil svoječaso last Buffalo Billa. Vreden je \$50.000. Na njem je fotografirana kinematografista igralka Ann Rork.

Peter Zgaga

Današnji časi so čudni časi. Če bi prišel človek, ki je pred dvajsetimi leti umrl, zopet na svet, bi ne vedel več, pri čem in na čem je. In današnja mladina! Še nikdar ni bila tako neprisiljeno odkritosrečna, še nikdar tako pogumna in polna kaprie.

Ko so zadnje vprašali Edisona, kakšen nasvet bi dal današnji mladini, je odkimal z glavo rekoč: — Nobenega nasveta. Kajti če bi dal še tako dober nasvet, bi se mladina ne ravnala po njem.

K precej strogemu očetu je prišla sedemnajstletna hči ter ga zapuopno vprašala: — Ali mi hočeš pomagati, oče? Stvar se tiče neke ljubavne zadeve. Saj se spominjaš tistega fanta, ki je bil pred par meseci dvakrat pri nas?

Oče je zakašljal in se pripravil na dolgo pridigo. Hotel je reči svoji hčerki, da je še desti premlada za ženitev, da mora najmanj par let počakati.

Toda znenkrat je le vprašal: — No, kaj je z njim?

— Pomagaj mi, oče, — ga je zaprosila celtnih oči. — Ne morem ga več prenašati. Nič več mi ne ugaja.

Očetu se je razjasnil obraz. — Torej si se vseno izpametovala, draga moja? Saj si res še premlada za ženitev. Kar pusti ga, pa bo konec komedije. Niti pogledati ga ni več potreba.

— Ni mogoče, — mu je odvrnila. — Svetuj mi, kako naj se ločim od njega. Jaz sem namreč že osem tednov z njim tajno poročena.

Tako je vedno in skoro vsepoved.

On jo je ljubil, ona ga je ljubila. Strašno sta bila zaljubljena drug v drugega. Toda njegova mati ni mogla trpeti njene matere. In njena mati je sovražila njegovo mater.

Nevestin oče je rekel, da ženin premlado zasluži ne da ne bosta mogla živeti.

Ženinovemu očetu ni nevesta ugajala. Previhrava in premoderna se mu je zdel.

Pa sta se kljub temu poročila in sta živela v miru. Niti njegovih niti njenih starišev ni bilo nikdar v hišo.

Po enem letu sta pa dobila čudovito lenega otročlička. Od tistega časa so bili vedno vsi skupaj in največji prijatelji.

V starosti se zna človek bolj čuvati nesreče kot v mladosti.

Toda v mladosti jo dosti lažje prenaša.

Državni tajnik Kellog je podal te dni svečano izjavo.

"V republiki Nicaragvi se bodo vršile v doglednem času predsedniške volitve. Združene države se v te volitve ne bodo nič vmešavale".

Ta izjava je, poštena in zlata vredna. Sierr pa, če človek natančno premisli, so volitve v Nicaragvi povsem privatna zadeva Nikarazanov.

Mi v Ameriki bi presneto čudno pogledali Nikarazane, če bi nam začeli svetovati, katerega predsednika naj izvolimo.

Neki ameriški inženir je iznašel aeroplan, ki se dvigne z zemlje navpično v zrak.

To je izredno važna iznajdba. Treba je pa še iznajti tak aeroplan, ki v slučaju kače nesreče, ne bo padel iz zraka navpično na zemljo.

Ker se ne govori drugega kot o vinu, prešanju, pretakanju in pitju, sem se nehote spomnil karakteristične oznake nekega rojaka, ki je takole označil dobro vino:

"Vinček je pa tak, da bi ga človek na špaco privzel ter gori in doli po glem vlačil, da bi ga ne bilo nikdar konec".

IZ UPRAVNIŠTVA:

Dobili smo prvo pošiljatev —

Velikih Blaznikovih Pratik.

Cena s poštnino vred je 25 centov.

Onim, ki so jih naročili, jih bomo te dni razposlali.

KAMPANJA za pridobivanje novih naročnikov je končana. Vsak naročnik, ki nam je poslal celoletno naročnino za novega naročnika, je bil upravičen do knjig, ko so predstavljale vrednost \$3. Naročniki so šli z vso vneto na delo ter se jim iskreno zahvaljujemo za njihov trud in požrtvovalnost.

Slovensko - Amerikanski Koledar

za leto 1928

IZIDE TE DNI

Cena s poštnino vred 50 centov.

Najprej ga bomo razposlali tistim, ki so ga že naročili.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

P. MARGUERITE:

POMAGAJTE!

Z drugega brega reke sem začel vse strani — delavce se ni mogel obupne klice. Neka debeluhasta dama v lahko rjavi obleki in z očlim solnčnikom je begala ob vodi sem in tja in kričala na vsi moč.

— Utonil bo... Na pomoč... utonil bo... pomagajte!

Na bregu ob tem času ni bilo nikogar. Prebivalci bliznjih hiš so baš obedovali. Slednjič so se začela odpirati okna, pokazali so se radovedni obrazi, neki delavci je hitel na vso moč k reki, za njim pa njegova žena. Vrtinar Noury je hitro skočil v čoln in si zasenčil oči z roko, da bi bolje videl.

Debeluhasta dama s solnčnikom je še bolj tulila:

— Utonil bo... No pomoč... utonil bo... pomagajte!

— Bog se ga usmili... je vzdihnil vrtinar, ne da bi se ganil v svojem čolnu. Dva koraka od njega je opazoval dramo delavce, ki je na ves glas kričal:

— Ah, vidim njegovo glavo, njegove črne lase. Drži se! Le pogum!

In ne da bi se zmenil za svojo ženo, ki se ga je krčevito oklepala, je sklekel sukunje in telovnik ter ponavljal vrtinarjeve besede:

— Tako! Bog se ga usmili!

Krik debeluhaste dame na drugem bregu je bil pretresljiv. Iz njenega glasu je odmeval nepopisen obup. Ob strmem bregu je valila reka penice se valove.

Nouryeva rodbina je vstala od mize, otroci so prihiteli k reki in vzpodbujali vrtinarja s klici: Hitro! Evgen! Hitro!

Delavec je skočil v svoj čoln in zagodrnjal:

— Umakni se Evgen! Hitro!

Toda delavčeva žena je vsa obupana kričala:

— Držite mojega moža. Saj se mu lahko pripeti nesreča! Kdor si li v ogenj, se opeče. Kaj nam mar ona kričeca baba! Saj je niti ne poznamo!

Noury je slednjič odvezal čoln, skočil vanj, pograbil vesla in veslal na vso moč k dami s solnčnikom, ki je od kričanja že ohripala in stala v tragični pozi na bregu.

Delavec je stal spredaj na čolnu in se pripravljaval skočiti v vodo. Na roki je imel tetovirano sidro.

— Ah, nesrečnej! — je zakričal vrtinar. — Črna glava utopljenca je pravkar izginila pod vodo. Veslajte bolj v levo, tja, kjer je vrtinac!

Štrbunk... Voda je brizgnila na

RAD BI IZVEDEL kje se nahaja JOHN BRANZEL. Pred 7. leti sva se videla pri njegovem bratu Jacobu v Braddock, Pa. Slišal sem, da se nahaja nekje v Wisconsin ali West Virginia, tudi sem ališal da je umrl. Prosim torej cenjene čitatelje tega lista, ali pa če čita ta oglas, da se mi javi, kajti poročati mu imam več važnih zadev iz Amerike. John Knafelc, 103 Beaver Road, Ambridge, Pa. (2x 31&1)

Beatrice Thyne,

prijateljica angleške princeese Mary, se je pred kratkim poročila z lordom Nunburnholme. Pri poroki so bili navzoči člani angleške kraljeve družine.

ski oče, ki se je žrtvoval, da reši vašega...

Debeluhasta dama je v zadregi odgovorila:

— Ah, saj ni utonil moj mož, niti moj sorodnik. Bil je moj pes!

In hitro je odšla, ne da bi poslušala, kako je nesrečna žena plakala in kričala:

— Njen pes! A moj nepozabni mož je žrtvoval svoje življenje za njenega psa!

Iz vseh čolnov so se začeli ogorčeni klici. Vsi so preklinjali damo z utopljenim psom in obžalovali smrt požrtovalnega delavca.

Skok blazneža iz drvečega vlaka.

Z osebnim vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 14. popoldne, se je vozil tudi transport duševno bolnih. Avstrijske oblasti so namreč pozvale jug. upravo, naj pošljejo spremstvo po duševno bolne, ki se nahajajo v velikem zdravilišču Feldhofu pri Gradcu, pa so jug. državljani. Odšlo je nekaj paznikov in parnic, ki so v posebnem oddelku čekali več moških in ženskih bolnikov.

Med umobolnimi je bil tudi 35-letni Fran Štachel, ki je bil že prej v zavodu na Studencu, pa se mu je posrečilo, da je ob ugodni priliki ušel; ujeli so ga šele avstrijski obmejni stražniki ob prestopu meje. Oddan je bil nato v Feldhof.

Stražniku, ki je med vožnjo čulval Štachel, je bilo naročeno posebno strogo nadzorovanje. Kmalu, ko je vlak zapustil litjsko postajo, je želel Štachel na stranišče. Paznik ga je povedel do vrat, a naenkrat je epasni blaznik s silo zakloplil vrata klopeza in se zaklenil. V trenutku nato se je že spenjal skozi straziščno okno. Bilo je to na ovinku, preden zapelje vlak na most čez Savo, pri gradu Ponoviče. Stražnik je sicer skušal skozi okno, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Čuvaj in v bližini stoječi potniki so videli, kako se je Štachel prevesil, nadaljni prizor pa jim je zakril ovinek. Mesto da bi čuvaj takoj potegnil zasilno zavoro, je javil dogodek službojočemu železniškemu uradniku v Kresnicah. Ostale bolnike so odvedli v zavod na Studence; o izginulem Štachelu, ki je opasen in nasilen tip blazneža, pa so obvestili žandarmerijo.

Chamberlain,

angleški zunanji minister je bil te dni star 64 let.

Poslovno posredovanje.

Naša banka si je zadala nalogo, da pomaga rojakom vzdrževati poslovne zveze z domovino.

Kdor ima v starem kraju sorodnike, pride včasih nepričakovano v položaj, da jim mora nujno denar poslati. Drugi zopet je napravil kupčijo, morda zaaral kako posestvo, ali prevzel domačijo, nakar mora izplačati denar v najkrajšem času.

Hitro prenos denarja je pa v slučajih potreben tudi onim, ki imajo vlogo v starokrajških zavodih ali onim, ki hočejo vnovičiti zapuščine in posojila.

Denarna nakazila tja so za razne potrebe, prenosi od tam izvirajo iz raznih poslov. V vsakem slučaju mora izvršiti banka nalog tako kot je potrebno in za stranko najbolj koristno. To pa zamore storiti le banka, ki ima tako razširjene zveze, toliko denarnega prometa in tako dolgo izkušnjo kot ima vse to FRANK SAKSER STATE BANK.

Ako ste naša stranka, ste se o tem že prepričali, sicer nam pa dajte ob prvi priložnosti, da vam v Vašo lastno korist dokažemo vrednost našega bančnega poslovanja.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

POGLED NA GLAVNO ULICO V MEXICO CITY

tekem revolucije, katero je nasilno zatrl sedanji predsednik Calles.

Kako so fašisti požgali Narodni dom v Trstu.

V Trstu, 10. okt.

Išla je te dni revija "La Garachia" v posebni izdaji, ki se v celoti bavi z vprašanji našega Primorja. Ker je ravnatelj te revije sam ministrski predsednik Benito Mussolini, izhaja torej vse, kar se objavlja v njej, pod njegovo osebno odgovornostjo in je tako kar največjega pomena ne samo za italijansko, temveč tudi za vso inozemsko javnost.

Po osebno odgovornostjo gospoda Mussolinija je v tej izredni številki njegove politične revije izšel tudi spis "Fasizem v Julijski Krajini" (Il fascismo nella Venezia Giulia) izpod peresa bivšega voditelja tržaškega fašizma, sedanje ga podpredsednika rimske poslanstva Cesare Battisti, ki se v njem razpravlja o fašizmu v Julijski Krajini.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

Giunta pripoveduje v tem spisu kako se je v Trstu v letu 1920, poročil fašizem v času, ko je komunistični kar najnevarnejši začel izpodkopavati avtoriteto države in je bližnje okoliš zadržati umobolneža, a ga ni mogel ustaviti; sunek, ki ga je povzročil ovinek, je iztrgal Štachel iz roč. čuvaja in nesrečnika je vrglo z vlaka.

nila kakor ne bi vedela za ta pokolj, toda tržaški fašji je sklenil, da se maščuje za te žrtve: meščanstvo se je pozvalo, da zapre od 18. naslednjega dne vse trgovine in pride na trg Unita (Veliki trg) v svrhu spominke svečanosti. Časi so bili še nekoliko nevarni za nas. — Nasprotnikom je sicer nedostajalo poguma, toda ker so bili močnejši po številu in sredstvih, nas bi bili mogli z uspehom ovirati. Vendar pa je bilo naslednjega dne mesto z nami. Veliki trg, odprt na morje, se je dobesedno napolnil in množica je poslušala naše besede s pobožno zbranostjo. Tedaj se je dogodilo, ko sem govoril jaz, da me je nekdo opozoril, da je v razdalji nekoliko korakov, pod oboki mestne palače neki Slovan zabodel enega naših. (Najnesramnejša laž, kakor je dokazala preiskava: poroč.) — Stvar se mi je zdela tako gorostasna, da sem govoril dalje, ne da bi bila množica kaj izvedela o stvari. Ko pa mi je takoj nato krik za mojim hrbtom (govoril je z vednjaka pred mestno palačo; prip. poroč.) potrdil, da je bil oni zločin v resnici storjen, sem iztrgal iz rok nekoga mladega fašista narodno zastavo, ki jo je držal nad vodnjakom, in sem planil naprej, za menoj pa kakih sto oboževalnih četašev. Cilj? Nagon nas je v tek gugal proti hotelu "Balkan". Bilo je to masivno zajetno poslopje, strahovitega okusa, bolj vojašniško kot hotelske vnanjosti. V primeri z nizkimi vojašničnimi poslopji na Oberdankovem trgu je izgledalo kakor velikan poln izdajstva in groženj. Ko prva skupina fašistov: ni prišla pod hotel, jih je pozdravila salva iz pušk in bombe ter je padel poročnik Casciana (tisti, ki je bil ranjen na Velikem trgu; prip. poroč.) in so bili prvi ranjenici (V Narodnem domu so bile v zaslužnih stanovanjih same ženske, v hotelu pa tuji, ki so prišli isti dan iz Amerike in jih je potem bogve koliko zgozelo. Razpočila se je ena sama petarda, v znamenju naskoka vržena iz tretjega nadstropja ravnateljstva državnih železnice, in streljala je "guardia regia", policija, toda ne iz Narodnega doma, temveč proti Narodnem domu ter je bilo par ljudi ranjenih od njenih krogel, ki so odletavale od kamnitega zidovja Narodnega doma. Poročnika Casciana pa so že z Velikega trga odpeljali v bolnico — Poroč.) Morali smo pričeti s pravi obleganjem, dočim so nekateri naši skušali z improviziranimi orni razbiti dobro utrjena vrata in okna. (Vsi spodnji prostori Narodnega doma so bili že vse popoldne prazni. Vrata so bila zaklenjena in roloji pri kavarni in restavraciji so bili spuščeni in zaklenjeni. Tako je bilo vse "utrjeno" — Poroč.) Po približno eni uri so zaplapolali plameni in v kratkem je bilo mrko poslopje goreča grmada, kjer se je uničila zaseda in grožnja. In mesto je pohajalo mimo pogorišča z lahkim srem in se je oddahnilo, kakor da bi mu bila odstranjena mora.

Tržaški fašji je dotlej d-loval v okviru zakonov, je podpiral reško akcijo in načeloval vsem juljskemu prebivalstvu v njegovem protestnem boju proti narinjenju krivične meje deset kilometrov od mesta.

24. maja leta 1920 je izpremenil taktiko in sklenil praznovati obletnico vojne a še tem bolj ker bi komunisti, to se pravi Slovani, ne bi pripustili tega praznovanja. Ob tej priliki smo ustanovili prvo tajno akcijsko četo pod poveljstvom kapitana Benvenutija. Vstopili smo v gledališče "Politeama Rossini" kjer se je vršilo slavnostno zborovanje v proslavo obletnice vstopa Italije v svetovno vojno; (prip. poroč.) raztreseno brez godbe in brez zastav. Pričakovalo nas je precej občinstva, skoraj sami člani fašija in oni meščani, ki se niso ustrašili groženj socialkomunistov. Spominjanje vojne je izkazalo staro navdušenje, pojavilo so se trobojnice, zapele so se zopet patriotske pesmi, ginjenost se je polastila duhov in ob zaključku zborovanja se je sklenil pohod po mestu v sprejedu. Ob obokih Chiocce kjer se pričinja široka ulica Cesare Battisti, so komunisti in republikanci zaprli sprejedu pot, prišlo je do prvih strelcev, akcijska četa si je prekrčila pot, sprejedu se je spet sestavil na Verdijevemu trgu in je povečan po drugem ljudstvu krenil na Korzo in odtoč na Veliki trg, kjer se je razdel ob strmenju in navdušenju množice.

Od tistega časa je bilo zakletje zlomljeno in mesto je spoznalo, da je vstala neka nova sila v odpor proti sovražnikom Italije. Največja nevarnost, ki je vstala pred voditelji tržaškega fašizma, je bilo zadržanje Slovanov. Izkoriščajoč splošni razpad, ki ga je v povzročila socialkomunistična propaganda, in popolno pomanjkanje vsakega državnega ugleda in oblasti so drugorodeci, v polnem skladu s smernicami in navodili iz Ljubljane delovali popolnoma odkrito na to da vržejo Italijane v morje (!). Fašiji je z izredno hitric in srečno drznostjo, ki jo je podžigala vneša pričetega velikega plemenitega boja, odredil stražno službo na meji, uporabljajoč nekoliko maloštevilnih železničarjev in junaških častnikov tihih naših somišljenikov. Tako so prišli v našo posest dragoceni podatki o delovanju in pripravljanju slovanškega vstanka v vsej Krajini (sama laž in izmišljotina!); treba je bilo takojšnjega protiidarca.

Zvečer 12. julija nam je v naš breg v ulici Pozzo Bianco, sredi starega mesta, prispela vest da so na nabrežju v Splitu Jugoslovenci raznesarili poveljnika Gullija in motorista Rossija. Vlada se ni zga-

Res, brezmejne nesramnosti je treba, da se more nuditi javnosti nekaj takega. In tako podlo, tako

Z adnjih dvajsetih let se je brez števila vrst cigaret pojavilo in izginilo. Toda na klonjenost na pram HELMAR je v e d n a. — HELMAR je zvesta svojim prijateljem, oni so pa zvesti HELMAR.

Tisočeri moški začno kaditi HELMAR vsak dan. Enkrat boste tudi vi začeli kaditi HELMAR. — Danes raj bo ta dan.

Francoska letalca

Costes in Le Brix sta kot prva letalca preletela južni Atlantik in sicer 3200 km v 21 in pol urah.

peklensko laže — podpredsednik italijanske poslanske zbornice! Toda eno resnice pa je le zopet in zopet povedal: da je bil on tisti, ki je požgal naš Narodni dom! In ni še konec vseh dni!

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO

English-Slovene Reader

Sestavil dr. F. J. KERN

CENA s poštnino SAMO \$3.—

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovarjavi angleških besed; vaje za učence angleščine; berila in članke s slikami ter kratek angleško slovenski in slovensko angleški besednjak (4000 besed).

Naročila pošljite na:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

UKRADENI NAKIT

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil G. P.

51

(Nadaljevanje.)

Groß Liebenau je položil svojo roko na ramo Lotarja. Bil je visok, suh gospod, velikansko plešo ter polno brado, ki je iztekala v dve ostrini.

Govoril je z Lotarjem na življeno-zaupen način, dočim je njegova žena, rojena princesinja X. sedela nedaleč od njega na stolu ter sprejemala komplimente. Tudi Lotar je moral iti k njej ter ji reči par laskavosti.

Bila je tako popustljiva, da mu je podala roko v poljub ter ga odlikovala s par prijaznimi besedami.

Lotar pa ni bil niti vreden tega odlikovanja, kajti skušal se je tako kmalu kot le mogeče umakniti, pod to ali ono pretezo. Posrečilo se mu je. Toda takoj ga je zopet zalotila njegova mati.

— Lotar, prosim te, pečaj se toliko, kot le mogeče s konteso Liebenau. Skušaj jo najprej podrobneje spoznati. Ona je zelo odlična, simpatična mlada dama.

Lotar se je nasmehnil.

— Mama, — o okusih se ni mogeče pripraviti.

— Razvenga se njeni stariši zelo vplivni na dvoru. Lahko ti mnogo koristijo.

On se je ponosno vzravnil.

— Jaz ne potrebujem nikake protekcije.

— Ti moraš le spoznati, da je kontesa Liebenau najbolj odlična mlada dama v našem krogu.

Njegove oči so se zaiskrile.

— Če bi bila le nekoliko lepša, bi ji prav nič ne škodovalo.

— Odlične čednosti odvajajo popolnoma zunanjo lepoto.

On se je nasmehal.

— Tega ne morem reči s svojega stališča. Ti pa mi proslavljaš mlado damo kot da me hoče poročiti z njo.

— To bi bila moje iskrena želja, Lotar.

Ves zmeden se je ozrl vanjo. On naj bi se poročil s to prekljo brez duše?

— Ne, — hvala, — ni po mojem okusu, — je rekel hitro in robato.

— Lotar, — ne pozabi ime, katero nosiš, obvezuje...

Njegovo čelo se je pordečilo.

— Moje ime me nikakor ne obvezuje, da bi vzel to skrajno nesimpatično konteso. Zaenkrat nečemo niti misliti o tem, mama, — se ti ni treba truditi.

— Ti imaš že sedemindvajset let, Lotar.

— Kljub temu pa se mi prav nič ne mudi. Na vsak način pa mi tukaj niti prostor, niti čas, da bi razpravljala o tem.

— Ti se mi izogibaš.

Na srečo je pristopil baron Hazelvert.

— Grofica, — ta valček je moj.

Odvedel jo je v vrste plesalcev. Lotar je zrl nekaj časa, zatopljen v misli, za svojo materjo. Nato pa se je vzdramil. Dolžnost ga je klicala k mladim damam, ki niso imele še nikakega plesaleca. Takoj nato je odvedel na ples gospodično Soltenau. Medtem ko se je ustavljal njenemu hitremu jeziku, je leteli njegov pogled iskaje po dvoranu. Tedaj pa je zapazil Jenny, ki je plesala mimo z nekim mladim častnikom. Njen pogled ga je pozdravil z radostnim izrazom. Globoko je vzdihnil.

— Tako mična in ljuba kot ona ni nobena tukaj v dvoranu. Jaz vem, kdo bo postala nekoč grofica Wildenfels, kljub vsem oviram, katere se mi bo stavljalo na pot, — si je mislil.

Glasen smeh gospodične Soltenau ga je predramil iz misli.

— Gospod grof, — ravno ste mi dali skrajno primeren odgovor, — mu je nagajala plesalka.

Ozrl se je presenečen vanjo.

— Ali ste me napačno razumeli, gospica? — je vprašal, v zadregi.

— Ne, vi me sploh niste poslušali.

— Prosim iz česa sklepate to?

Ona se je še vedno smejala.

— Vprašala sem vas, če greste radi v Rim in nato ste mi odgovorili: — Popolnoma sem vašega mnenja, gospodična. Tla so preveč gladka.

Temu se je moral smejati tudi Lotar.

— Ne preostaja mi torej ničesar drugega kot ponižno prositi vas odpuščanja, ker nisem bil dovolj pozoren. Podvržen sem brez-pogojno vsaki kazni.

Mlada dama je zrla smeje v njegov smešno skesan obraz.

— Kazen vam je odpuščena. Hočem se poslužiti milosti mesto pravice.

— Gospodična, — vaša dobrota me dela za večno vašim dolžnikom. Jaz sam si ne morem odpustiti, da sem mogel svoje misli le za trenutek odvigniti v družbi tako ljubeznjive mlade dame.

Prešerno se je ozrla vanj.

— Hočem se poslužiti ugodne prilike ter si izprosil od vas odpuščanja za neki star greh.

Presenečen se je ozrl vanjo.

— Star greh?

Prikimala je.

— V resnici je že zastaran. Ali se morete še spomniti, da ste pred leti, ko ste tekmo pošteno obiskali mojega brata ter sedeli z njim v naši lopi, dobili precej obilo mrzlo kopel?

— Seveda, bil sem do kože premočen ter sem se moral odpeljati domov v obleki vašega brata. Nikdo ni mogel pojasniti, kdo naju je polil tako obilno z vodo.

Napravila je tragičen obraz.

— To sem bila jaz.

On se je zasmehal.

— Vi, gospodična? Kako je bilo to mogoče?

— Naša nova vrtna brizgalka je bila cilj mojih želja. V neopaznem trenutku sem se je polastila. Uspeh je bil naravnost presenetljiv. Hitro sem zbežala, ko sem čula val in Hansa ogorčeno zakričati. Ta krik me je še dolgo zasledoval v sanjah. Zaprta pa sem svoje črno dejanje v svoje srce ter ga nisem razodela. Hans mi je dal zaupnico. Tako, sedaj sva se pobotala.

Lotar se je smejal.

— Res in v polni meri. Če hočete v prihodnjem letu poskusiti novo vrtno brizgalko, sem vam na razpolago.

Napravila je dostojanstven obraz.

— Gospod grof, — vzvišena sem nad take mladostne neumnosti, odkar sem se v tem poletju zaročila.

— Za vašo zaroko sem pred par tedni izvedel v Berlinu, kjer sem se sestel s Hansom.

(Dalje prihodnjik.)

KNJIGARNA GLAS NARODA

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duša popelja 1-

Marija Varhinja:

v platno vezano 1.00

v fino platno 1.50

v celotno vezano 1.50

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.70

Rajski glasovi:

v platno vezano 1.00

v fino platno vezano 1.10

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.70

Sveti za dušo:

v platno vezano 1.00

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.50

Sveta Ura (z debelimi strikami):

v platno vezano 1.00

v fino platno vezano 1.50

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.70

Nehesa Naš Dom:

v usnje vezano 1.50

v fino usnje vezano 1.80

Kriška srca mala:

v usnje vezano 1.20

v fino usnje vezano 1.50

Oče naš, slonokost bela 1.20

Oče naš, slonokost rjava 1.20

PRI Jeruz: v celotno vez. 1.30

pozlačeno 1.50

fino usnje vez. 1.00

Angleski molitveniki:

(Za mladino)

Child's Prayerbook:

v burvaste platnice vezano 30

Child's Prayerbook:

v belo kost vezano 1.10

Key of Heaven:

v usnje vezano 70

Key of Heaven:

v najfinije usnje vezano 1.20

(Za odrasle)

Key of Heaven:

v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:

v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE:

Anglesko slovenska berilo 3.00

(Dr. Kern)

Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.-

Angelska služba ali nauk kako se

naj streže k sv. maši 10

Anglesko-slov. in slov. angl. slovar 30

Abecednik 30

Boj nalezljivim boleznim 75

Dva sestavljena pisma:

četvorka in beseda spisano in

narisanu 35

Cerkniško jezero 1.40

Domači živnozdravniki 1.25

Domači zdravnik po Knajpu

broširano 1.25

Gospodinjstvo 1.-

Jugoslavija, Melik 1. zvezek 1.50

2. zvezek, 1-2 snopci 1.80

Kubična računica, — po metriski

meri 75

Katekizem, vezan 30

Kratka srbska gramatika 30

Knjiga o lepem vedenju. 1.00

Trdo vezano 1.00

Kako se potuje v

stari kraj in nazaj

v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v

stari kraj, je potrebno, da je po-

steno o potnih listih, priljagi in dru-

gih stvarih. Vrednost naših dolgoletnih

izkušenj vam mi samoremo dati

najboljša pojasnila in priporočila

vedno in priložnostne brošurke.

Tudi nedravljeni samorejo po-

tovati v stari kraj, toda preskrbeti

si morajo dovoljenje ali permit iz

Washingtona, bodisi za eno leto ali

6 mesecev in se mora delati pre-

brnjo vsaj en mesec pred odpoto-

vanjem iz to naravnost v Washing-

ton, D. C. na generalnega konzul-

skega komisarja.

Glasom odredbe, ki je stopila v

veljavo 31. julija, 1926 se ukomur-

vo ne pošte permit po polti, am-

pak ga mora iti iskati vsak posame-

nen, bodisi v najbližnji ameriški

Ali urad ali pa ga dobi v New Yo-

rku pred odpotovanjem, kakor kaže

v priložni spremlj. Kdor potuje van

braz dovoljenja, potuje na svoje

lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce in

starega kraja.

Kdor želi dobiti soročnike ali

svojce in starega kraja, naj nam

prej píše na pošto, list v Jugosla-

vije bo pripisanih v tem letu 670

prijateljev, toda polovico to kve-

ta je določena za ameriške držav-

ljane, ki žele dobiti sem "Zarje in

Kratka zgodovina Slovencev, Hr-

vatov in Srbov 30

Kako se postane državljani Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljani 15

Knjiga o dostojnem vedenju 50

Ljubljana in smilina pisma 50

Nemško-angleski tolmáč 1.20

Največji spisovnik ljubljanskih pism 80

Nauk o čelarnstvu 75

Najboljša slov. kuharica, 688 str. 5.-

Naše gobe, s slikami. Navodila za

spoznavanje užitnih in strupenih

gob 1.40

Navesti za hišo in dom; trdo vez. 1.-

broširano 75

Nemščina brez učitelja —

1. del 30

2. del 30

Ojačen beton 50

Perotinarstvo 1.25

Prva čitanka, vez. 75

Pravila za otroke 45

Pahične motnje na alkoholiki

podlagi 75

Praktični računar 75

Parni kotli, pouk za rabo pare 1.00

Ročni spisovnik trgovskih, vošči-

nih in ljubavnih pism 65

Računar v kronske in dinarske

veljavi 75

Spolna nevarnost 25

Srbska začitanka 40

Sadno vino 30

Silke iz živalstva, trdo vezano 30

Slovenska narodna mladina,

obsega 452 strani 1.50

Slov. italijanski in italijansko slov.

slovar 90

Spretna kuharica; trdo vezana 1.45

broširano 1.20

Sveto Pismo stare in nove zaveze,

lepo trdo vezano 3.00

Veliki vsevedci 50

Zdravilna zelišča 40

Zgodovina S. H. S., Melik

1. zvezek 45

2. zvezek, 1. in 2. snopci 70

Zel in plevel, slovar naravnega

zdravljenja, vez. 1.80

RAZNE POVESTI IN

ROMANI:

Amerika, povsed dobro, doma

najbolje 35

Angelj sultana, braziljska povest 75

Andersonove pripovedke, trdo vez. 25

Agitator (Kersnik) trdo vez. 1.-

Agitator (Kersnik) broš. 1.-

Andrej Hofer 50

Beneška vedečevalka 35

Belgrajski biser 35

Beli meseceni 40

Brez zarje, trdo vez. 50

Bela noči (Dostojevski) trdo vez. 75

Balkansko-Turška vojna 35

Balkanska vojna, s slikami 25

Boja pot na Smarno goro 20

Boja pot na Riedu 20

Burška vojna 40

Bilke (Marija Kmetova) 25

Beatni dnevniki 50

Boja kazen 35

Boj in smaga, povest 30

Cankarjev zbornik, trdo vezan 1.20

Cankarjev zbornik, broš. 1.00

Cvetke 35

Ciganova osveta 35

Čas je zlato 30

Cvetina Borogradska 50

Četrti, t. v. 30

Čebelice, 4 zv. skupaj 30

Črtice iz življenja na kmeth 35

Drobiti, slabi car in razne povesti —

spisal Milčinski 60

Darovana, zgodovinska povest 50

Dalmatinske povesti 35

Dekle Eliza 30